

P O S U D E K
na diplomovou práci

Autorka práce: Šárka Doležalová

Název práce: Současný izraelský román v podání Jehudit Kacir

Oponent: Prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.

Je potěšitelné, že vedle řady překladů z moderní izraelské prózy a poezie byla nyní napsána práce, která se zaměřuje na jednu z nejznámějších současných autorek románů a povídkových sbírek. Volba tohoto tématu nebyla náhodná; diplomantka se zajímá o vývojové tendence současné izraelské novelistiky a jmenovitě o díla žen - spisovatelek, které od 80. let 20. století zaujímají v rámci moderní izraelské literatury stále významnější místo. Jehudit Kacir, prozaička střední generace, upoutala díky svým působivým a zároveň i kontroverzním dílům velkou pozornost nejen v Izraeli, nýbrž i v zahraničí a obdržela řadu prestižních literárních cen.

Práce Šárky Doležalové má přehlednou, dobře promyšlenou osnovu. V úvodní kapitole pojednává o vývoji moderní hebrejské literatury, v němž nejprve vyčleňuje a popisuje tři základní období - evropské, palestinské a izraelské. Pak se zabývá tematickým vývojem a podle Josefa Orena jej dělí na tři tematické oblasti - na izraelské podmínky, židovské podmínky a lidské /tedy univerzální/ podmínky. Je pochopitelné, že na poslední oblast se soustředily generace autorů "nové vlny" a autorů "nových hlasů". Podrobněji a s výstižnými charakteristikami je zpracován oddíl o vývoji izraelské literatury během posledních tří dekad. Závěr této kapitoly je věnován ženské prozaické tvorbě a uvádí překvapivě veliký počet autorek, které se od 40. a 50. let 20. století objevily na izraelské literární scéně.

Další kapitola má název Jehudit Kacir - nástin života a díla. O jejím životě informuje jen na několika řádcích, ale o jejím díle a jeho zaměření podává zajímavá fakta. Ve sbírce novel *Sogrim et ha-jam* nachází předobrazy řady postav, motivů, kompozičních postupů a vypravěčské techniky, které v propracovanější míře autorka uplatňuje v obou svých románech. Ty pak nejprve představuje z obsahového hlediska a pak dává slovo izraelské literární kritice. Je pozoruhodné sledovat, jak protikladné - nadšené i odsuzující - reakce její romány vyvolaly.

Těžiště práce Šárky Doležalové tvoří tři následující kapitoly, v nichž postupně oba romány analyzuje a srovnává. Diplomantka si k tomu zvolila - nebo přesněji: vypracovala - vskutku adekvátní metodu inspirovanou charakterem zkoumaných textů. Oba romány tvoří svým způsobem

jeden celek, pojí je nejen tatáž hrdinka-vypravěčka, Rivi Šenhar, ale mají řadu dalších styčných bodů, takže je nelze náležitě vyložit odděleně, nezávisle na sobě. Zvolená metoda je ovšem také výsledkem hluboce vnímavého čtení těchto textů. Diplomantka citlivě sleduje motivy jednání hlavních postav a jejich vzájemné vztahy, mentalitu vypravěčky i s jejími obsedantními myšlenkami a obavami, zkoumá narativní techniku, kompoziční postupy, tematickou výstavbu, časové roviny děje a volí ještě další úhly pohledu, jimiž rozkrývá pozoruhodné, relevantní aspekty a významy, nezbytné k plnému pochopení a výkladu obou románů.

Výsledky svých analýz diplomantka shrnuje a formální a obsahové paralely mezi romány vytyčuje v Závěru. Konstatuje, že tvorbu Jehudit Kacir charakterizují tendence, jimiž se v současné izraelské literatuře vyznačuje tzv. generace "nových hlasů".

K práci Šárky Doležalové mám několik drobných připomínek a dotazů.

- s. 6 - Zde diplomantka poprvé uvádí názvy děl Le-Matisse ješ et ha-šemeš ba-beten a Hine ani matchila a na téže straně Sogrim et ha-jam. Chybí jejich český překlad. Totéž na s.20 - Na'alajim šel Fellini.
- s. 6 - "Zvláštní pozornost je... věnována románové tvorbě ženských autorek..." Jelikož se v předcházející větě hovoří o cíli práce, může vzniknout dojem, že tato formulace je v rozporu s jejím titulem.
- s.19 - Kapitola má mít číslo 3, nikoli 2 /srov. Obsah/.
- s.24 - Je Haifa skutečně "maloburžoazní provinční město?"
- s.19 - ..."některé /z jejích knih/ si dokonce už našly cestu do základních školních osnov." To se zřejmě netýká jejích dvou románů.

Odrážejí se v románech politické a společenské poměry v Izraeli? Není v nich např. zmínka, že Rivi musela vykonat vojenskou službu?

O životě Jehudit Kacir je v práci jen jedna krátká informace. Nejsou její romány do určité míry autobiografické?

Šárka Doležalová předkládá objevnou, přínosnou, velice podnětnou a dobře promyšlenou práci, kterou hodnotím jako cenný příspěvek k poznávání a studiu moderní izraelské literatury. Diplomantka si vytvořila dobrou heuristickou základnu a uplatnila i své znalosti z obecné teorie literatury. Přeložené ukázky dokládají, že spolehlivě zvládla moderní hebrejštinu a že má překladatelský talent. Analýzy a výsledky její práce by si zasloužily publikaci.

Navrhuji tedy, aby práce Šárky Doležalové byla klasifikována jako výborná.

Prof. PhDr. Jaroslav Oliverius, CSc.

V Praze 31. května 2007